

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: Antoinette Ingwersen		Opgesteld door: Kees Hoogervorst, BOR	
Besluitvormende vergadering: 13 november 2025	Registratienummer collegebesluit: 568739		Raadsnummer (niet invullen, dit vult de griffie in)
Titel / onderwerp: Raadsvoorstel vaststellen Gemeentelijk rioleringsplan 2026-2030			
Samenvatting: De eerder geldende Wet milieubeheer en Waterwet zijn per 1 januari 2024 opgegaan in de Omgevingswet. De Omgevingswet beschrijft echter dezelfde gemeentelijke zorgplichten die eerder ook golden. Ook is een onderbouwing nodig voor de rioolheffing die we verhalen op onze bewoners. Daarom maken wij opnieuw een GRP. Met dit GRP vertalen wij een aantal ambities uit de omgevingsvisie Nieuwkoop tot een praktisch werkplan voor het thema water en riolering. Met dit voorstel wordt u een nieuw Gemeentelijk rioleringsplan voor de periode 2026 t/m 2030 aangeboden.			
Voorgesteld besluit: De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten: 1. Het Gemeentelijk Rioleringsplan Nieuwkoop 2026-2030 vast te stellen; 2. De komende planperiode de rioolheffing jaarlijks met EUR 3,50 te verhogen en te indexeren, wat standaard ieder jaar wordt meegenomen; 3. De nieuwe afschrijvingstermijn vast te stellen, namelijk; - Vrijvervalriolen 70 jaar 4. De financiële (budget neutrale) consequenties van het Gemeentelijk Rioleringsprogramma Nieuwkoop 2026-2030 mee te nemen in de Kadernota 2027 (jaarschijf 2026-2030). burgemeester en wethouders van Nieuwkoop			

TOELICHTING

Inleiding / aanleiding

De gemeente Nieuwkoop heeft voor de periode 2026 t/m 2030 een gemeentelijk rioleringsprogramma opgesteld. Het Gemeentelijk Rioleringsprogramma Nieuwkoop 2026-2030 beschrijft op hoofdlijnen hoe de gemeente Nieuwkoop invulling geeft aan de gemeentelijke watertaken. Het betreft een visie en strategie voor de lange termijn.

De eerder geldende Wet milieubeheer en Waterwet zijn per 1 januari 2025 opgegaan in de Omgevingswet. Als gevolg van deze wetswijziging is de planverplichting voor het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) vervallen. De Omgevingswet beschrijft echter dezelfde gemeentelijke zorgplichten die eerder ook golden. Ook is een onderbouwing nodig voor de rioolheffing die we verhalen op onze bewoners. Daarom maken wij opnieuw een GRP. Met dit GRP vertalen wij een aantal ambities uit de omgevingsvisie Nieuwkoop tot een praktisch werkplan voor het thema water en riolering.

Het nieuwe GRP heeft een geldigheidsduur van vijf jaar van 2026 tot en met 2030.

Met het nieuwe GRP geven wij inzicht in de te nemen maatregelen, onderzoeken en het beheer en onderhoud in de komende periode, én de voor de planperiode benodigde financiële middelen.

Beoogd (maatschappelijk) effect

Het GRP beoogt een duurzame invulling van de rioleringszorg en het inzichtelijk maken van de benodigde maatregelen inclusief de financiële consequenties hiervan voor het in stand houden van het rioolstelsel op de korte en langere termijn.

Het efficiënt, doelmatig en duurzaam in stand houden van de riolering heeft als doel:

- Zorgen voor inzameling van het binnen gemeentelijk gebied geproduceerd afvalwater;
- Zorgen voor doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater (voor zover niet verzorgd door particulieren);
- Beperken van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming in het openbaar gebied;
- Zorgen voor het transport van het ingezamelde water naar een geschikt lozingspunt;
- Goed gebruik van de riolering;
- Zorgen voor het klimaatadaptief maken van de riolering in samenhang met de inrichting van de openbare ruimte.

Bij de uitvoering van het GRP wordt uitdrukkelijk gezocht naar het realiseren van maatschappelijke meerwaarde door het benutten van meekoppelkansen die zich voordoen bij het integraal uitvoeren van werkzaamheden die voortvloeien uit de verschillende beheerplannen (vooral Wegen en Openbaar Groen).

Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis

- Op 25 juni 2009 heeft de raad het Gemeentelijk Rioleringsplan 2009-2013 vastgesteld.
- Op 11 december 2014 heeft de raad het Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2019 vastgesteld.
- Op 5 november 2020 heeft de raad het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 vastgesteld.

Participatie / betrokken partijen / personen

De gemeente ziet de klimaatopgave als een gezamenlijke opgave. Daarmee is het noodzakelijk dat ook particulieren en bedrijven hierin hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Daarom wil de gemeente

inwoners en bedrijven betrekken bij het terugdringen van de wateroverlast en het klimaatbestendig maken van de leefomgeving.

Dat betekent dat wij als gemeente de bewustwording bij burgers en bedrijven willen vergroten over de noodzaak van die eigen verantwoordelijkheid als het gaat om klimaatverandering en juist gebruik van de riolering. Voorbeelden hiervan zijn acties in de Klimaatweek, het uitdelen van boompjes aan bewoners en deelname van de gemeente Nieuwkoop aan operatie Steenbreek.

De gemeente heeft de ambitie om bewoners en bedrijven te stimuleren het hemelwater zoveel mogelijk op eigen perceel vast te houden. Naast dat dit het hydraulisch functioneren (dat er geen verstoppingen zijn die de afvoer belemmeren) van de riolering ten goede komt, draagt het onder meer bij aan het bestrijden van verdroging, ondersteunen van biodiversiteit en het tegengaan van hittestress.

De gemeente Nieuwkoop blijft ook samenwerken met regio Rijnland en actief deelnemen in het cluster 'Groene Hart' om kennis en ervaringen uit te wisselen over onder andere meten en monitoren, energie en duurzaamheid.

Tijdens het totstandkomingsproces van het gemeentelijk rioleringsplan is het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) actief betrokken. Omdat wij met dit plan vasthouden aan de huidige beleidskoers is ervoor gekozen om geen groot participatietraject op te zetten.

Duurzaamheidsaspecten

In de Omgevingsvisie Nieuwkoop is de ambitie opgenomen om in 2050 een energieneutrale en klimaatbestendige gemeente te zijn. Omgaan met de gevolgen van klimaatverandering valt onder twee van de zorgplichten die de basis vormen voor dit programma, namelijk het verwerken van regenwater en onze zorg voor grondwater. Maatregelen die wij treffen die bijdragen aan een klimaatbestendige gemeente zijn bijvoorbeeld afkoppelmaatregelen en publiekscampagnes. Ook de keuze voor energiezuinige pompen en gemalen draagt bij aan de ambities in de omgevingsvisie.

Gezondheid

We voorkomen gezondheidsrisico's door afkoppeling van hemel- en rioolwater, het voorkomen van overstorten van water naar Kader Richtlijn Water (KRW)-waterlichamen. Hiermee geven we mede invulling aan de gemeentelijke zorgplicht voor volksgezondheid.

Varianten met argumenten voor en tegen

Eens per vijf jaar worden beheerplannen geactualiseerd. Beheerplannen spelen een belangrijke rol in het planmatig beheer van in dit geval de riolering. Het is verstandig om de beheerplannen periodiek te actualiseren, niet alleen omdat het te beheren areaal toeneemt, (dit beheerplan gaat over het huidige areaal, uitbreiding van het areaal in de planperiode 2026-2030 wordt in het volgende GRP opgenomen) maar ook vanwege externe ontwikkelingen, zoals in dit geval de extra opgaves van de gemeentelijke watertaken en klimaatadaptatie.

Voorgesteld besluit

1. Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2026-2030 vast te stellen;

Met de genoemde maatregelen in het GRP wordt ervoor gezorgd dat het rioolstelsel blijft functioneren zodat de volksgezondheid en ook natuur en milieu op een duurzame wijze worden beschermd. Het GRP geeft het beleid weer ten aanzien van de wettelijke zorgplicht van afvalwater, hemelwater en grondwater.

2. De komende planperiode de rioolheffing met EUR 3,50 per jaar te verhogen én te corrigeren voor inflatie.

Voorgesteld wordt ervoor te kiezen (variant 1b in het GRP) de rioolheffing jaarlijks met EUR 3,50 te laten stijgen en te indexeren, wat standaard ieder jaar wordt meegenomen.

3. *De nieuwe afschrijvingstermijn vast te stellen, namelijk;*
- *Vrijvervalriolen* *70 jaar*

Het vrijvervalriool in de gemeente Nieuwkoop bestaat uit PVC en beton buizen wat na 60 jaar nog in een zodanige staat is dat de realistische levensduur aangepast kan worden van 60 jaar naar 70 jaar.

4. *De financiële (budget neutrale) consequenties van het Gemeentelijk Rioleringsprogramma Nieuwkoop 2026-2030 mee te nemen in de Kadernota 2027 (jaarschijf 2026-2030).*

De financiële gevolgen van het gemeentelijk rioleringsplan zijn budgettair neutraal. Om die reden wordt voorgesteld de gevolgen mee te nemen bij de Kadernota.

Kanttelingen / risico's en beheersmaatregelen

Risico water op straat

Het is te kostbaar en niet doelmatig om de capaciteit van de (regenwater)riolen zodanig te vergroten dat ze in alle omstandigheden al het regenwater kunnen verwerken. Hoewel bij het ontwerp van riolen rekening wordt gehouden met een hogere intensiteit van buien, is het niet haalbaar om de riolen zodanig groot te maken dat ze nu en in de toekomst al het regenwater kunnen verwerken. Kortom: we zullen ook moeten accepteren dat er vaker water op straat of in de openbare ruimte staat. Bij het ontwerpen van de openbare ruimte (zowel bij nieuwaanleg als bij herinrichting) benutten we de mogelijkheden die de bovengrondse infrastructuur biedt om overtollig water te 'parkeren' op plaatsen waar het geen schade oplevert, bijvoorbeeld openbaar groen of een verlaagd speelterrein.

Financiële en Juridische gevolgen

De strategie voor de komende planperiode is met name gericht op:

- Voortzetten planmatig onderhoud (reiniging, reparatie en vervanging) van riolering, gemalen, pompunits en voorzieningen.
- Vergroten inzicht in het hydraulisch functioneren: door het uitvoeren van nader onderzoek en inventarisatie van gegevens op basis waarvan het rekenmodel volledig kan worden gemaakt en een waarheidsgetrouwe hydraulische berekening van het rioleringsstelsel (inclusief de openbare inrichting) kan worden uitgevoerd. De resultaten van deze berekeningen dienen vervolgens voor de verdere uitwerking van de voorgestelde klimaatmaatregelen.
- Het opnemen van de juridische inhoud van dit programma in het omgevingsplan.
- Communicatie en participatie over goed rioolgebruik en het klimaatbestendig maken van Nieuwkoop.

Bij de totstandkoming van het vorige GRP (2021-2025) is de formatie uitgebreid met 3,3 FTE. Het totale aantal FTE dat werkt aan de uitvoering van dit GRP is 9,83. Er is geen aanleiding om de formatie te wijzigen. Tijdens de evaluatie van het voorliggende GRP aan het einde van de planperiode (2025), wordt bepaald in hoeverre de uitbreiding van de formatie noodzakelijk blijft, of dat deze voor de volgende planperiode kan worden bijgesteld.

Financiële gevolgen

Uitgangspunt is dat de uitgaven die de gemeente doet t.b.v. de riolering worden gedekt door de inkomsten uit de rioolheffing. Een kostendekkingsberekening is dan ook onderdeel van het GRP. Het doel van deze berekening is een onderbouwde prognose te maken voor het verloop van de rioolheffing in de toekomst. Hoewel een zo goed mogelijke benadering is nagestreefd van het toekomstige verloop van de uitgaven en inkomsten, blijft dit vooral het bepalen van de trend naar de toekomst.

De lasten, gemoeid met de gemeentelijke rioleringszorg, worden volledig gedekt uit de inkomsten via de rioolheffing. Om schommelingen in de lasten op te kunnen vangen en daardoor ook de schommelingen in de rioolheffing te voorkomen, maakt de gemeente gebruik van een Egalisatievoorziening riolering. De prognose voor de stand van deze voorziening bedraagt per 1

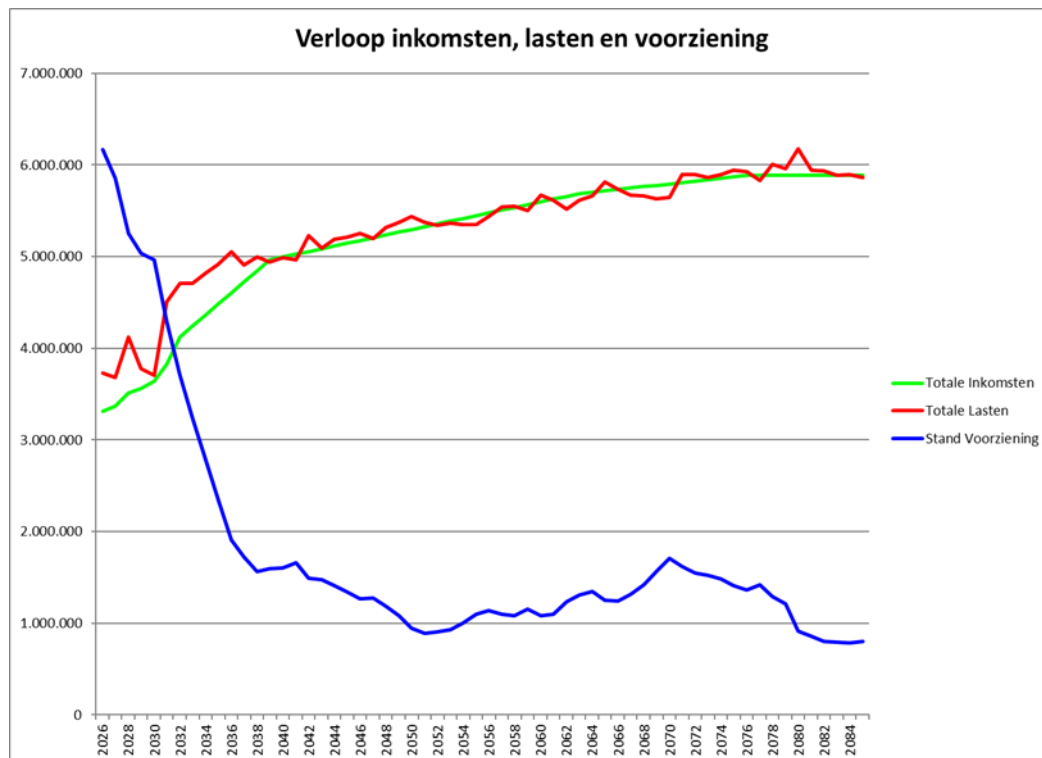
januari 2026 € 6,6 miljoen.

Op basis van de uitgangspunten, totale lasten, inkomsten en stand van de voorziening is het effect op de rioolheffing bepaald voor de komende 60 jaar, dus voor de periode 2025-2085. In hoofdstuk 5 van het GRP zijn de resultaten van de heffingsberekening opgenomen.

Uit de berekening blijkt dat de inkomsten uit de rioolheffing en de huidige stand van de voorziening op termijn niet toereikend zijn om de totale jaarlijkse lasten te dragen. Echter de eerste jaren zijn de inkomsten en stand van de voorzieningen voldoende om bij een lichte stijging van de rioolheffing een positief saldo van de voorziening te behouden. Hierdoor blijft er ook een buffer voor eventuele onvoorziene werkzaamheden.

Er wordt voorgesteld ervoor te kiezen (variant 1B in het GRP) voor de volgende stijging (exclusief inflatie):

- 2026 t/m 2030 jaarlijkse verhoging van EUR 3,50
- 2031 t/m 2039 jaarlijkse verhoging van EUR 8,00
- 2040 t/m 2063 jaarlijkse verhoging van EUR 2,00
- 2064 t/m 2076 jaarlijkse verhoging van EUR 1,00
- 2076 t/m 2085 geen wijziging

Verloop inkomsten, lasten en voorziening van variant 1B

Buiten de aanpassingen van de rioolheffing dient deze wel jaarlijks te worden verhoogd met de indexatie, wat standaard ieder jaar al wordt meegenomen.

Overzicht rioolheffing voor het jaar 2025 van gemeente Nieuwkoop ten opzichte van omliggende gemeenten:

– Gemeente Nieuwkoop	€ 235,68,-
– Gemeente Kaag & Braassem	€ 321,60,-
– Gemeente Alphen aan den Rijn	€ 302,16,-
– Gemeente Ronde Venen	€ 244,20,-
– Gemeente Uithoorn	€ 303,00,-
– Gemeente Woerden	€ 315,00,-

Juridische gevolgen

Per januari 2025 is de Omgevingswet in werking getreden. De zorgplichten gelden nog steeds, maar de beleidsinstrumenten waar deze inpassen zijn veranderd. In de omgevingsvisie zijn de doelstellingen op hoofdlijnen beschreven. In dit programma zijn deze vertaald naar een praktisch werkplan met meer detail. De juridische inhoud van dit programma moet worden opgenomen in het omgevingsplan wanneer de gemeente hiermee start.

Bijlagen

- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2026-2030 inclusief bestuurlijke samenvatting
- Raadsbesluit

Advies meningsvormende raad